

*Досвід впровадження деяких технологій організації та контролю
самостійної роботи студентів англomовної форми навчання
на кафедрі медичної біології*

Дубінін С.І., Ваценко А.В., Улановська-Циба Н.А., Пілюгін В.О.,

Передерій Н.О., Рябушко О.Б., Овчаренко О.В.

Вищий державний навчальний заклад України

«Українська медична стоматологічна академія» м. Полтава

Анотація: Сьогодні в Україні актуальною є проблема підготовки іноземних студентів-медиків. Організація та контроль самостійної роботи студентів англomовної форми навчання на кафедрі медичної біології проводиться з використанням традиційних та інноваційних технологій.

Ключові слова: самостійна робота, медична біологія, технології.

Головним завданням вищої школи є формування особистості висококваліфікованого спеціаліста здатного до самоосвіти, саморозвитку та інноваційної діяльності в умовах сучасного високотехнологічного суспільства. Розвиток сучасної науки, широке впровадження її досягнень і нових технологій у сферу медицини, кардинально змінюють не тільки умови праці медичних працівників, але й істотно підвищують вимоги до випускників вищих навчальних закладів.

У зв'язку з переходом до навчання за новими стандартами освіти, значно зростає роль і значення самостійної роботи студентів, яка поступово перетворюється на провідну форму організації навчального процесу. Зокрема, з дисципліни «Медична біологія» на самостійну роботу припадає від 30% до 55% програмного матеріалу відповідно до розділу. Самостійна робота студентів включає різноманітні види індивідуальної та колективної навчальної діяльності, і здійснюється аудиторно та позааудиторно, з урахуванням індивідуальних особливостей і пізнавальних можливостей студентів під керівництвом викладачів безпосередньо, або без їх участі.

Одним з головних завдань організації самостійної роботи студентів на кафедрі медичної біології є використання та поєднання традиційних та

інноваційних форм і методів навчання, які доповнюють один одного і складають єдину систему підготовки з дисципліни, оптимізують навчання та підготовку висококваліфікованих фахівців.

В Україні все більш актуальною постає проблема навчання іноземних студентів-медиків, і зрозуміло, що від якості їх професійної підготовки в нашій державі, з одного боку, залежить їх майбутня лікарська робота, а з іншого - ставлення світової спільноти до рівня медичної освіти в Україні. Все більше іноземних студентів обирають для навчання українські медичні вузи, зокрема і ВДНЗУ «УМСА». З метою підвищення конкурентоспроможності майбутніх фахівців-медиків та полегшення їх міжкультурної інтеграції, здійснюється навчання студентів-іноземців англійською мовою.

Для організації самостійної роботи з іноземними студентами англійської форми навчання на кафедрі медичної біології підготовлені методичні розробки для самостійної роботи студентів першого курсу медичного та стоматологічного факультетів відповідно до навчальних планів. Розроблені та видані типографським друком англійською мовою практикуми та навчальні посібники до кожного з трьох, передбачених програмою модулів дисципліни. У зазначених навчально-методичних виданнях, саме у практикумах, студентам подані плани лекцій, практичних занять і самостійної роботи студентів, зразки оформлення протоколів практичних занять; у навчальних посібниках представлений сучасний базовий теоретичний матеріал з вітчизняних літературних джерел та іноземних англійських видань, у кожній темі практичних занять розставлені акценти на пояснення ключових наукових термінів, понять і визначень, з огляду на різний рівень початкової біологічної підготовки студентів-іноземців та рівень володіння англійською мовою. З метою підвищення ефективності опрацювання матеріалу на практичних заняттях та його кращого запам'ятовування, до кожної теми підготовлені таблиці та схеми англійською мовою. Для проведення якісної самопідготовки студентам пропонуються тестові завдання до кожної теми, типові та ситуаційні задачі, а також проблемні питання, вирішення яких

вимагає від студента повного аналізу отриманого теоретичного матеріалу та залучення додаткових джерел інформації. Самостійна робота студентів-іноземців з даними навчально-методичними матеріалами, допомагає їм у підготовці до занять, а викладачу дає можливість провести контроль самостійної роботи студентів, оскільки надана студентам база служить для перевірки вхідного та рубіжного рівнів знань.

Ефективність самостійної роботи студентів залежить не тільки від її організації та проведення, змісту та характеру завдань, але й від визначення форм і методів контролю виконання самостійних завдань. На кафедрі медичної біології практикуються різноманітні форми контролю самостійної роботи студентів, зокрема іноземців англomовної форми навчання. Проводиться перевірка конспектів, рефератів, розв'язаних типових задач, індивідуальних творчих завдань, відповідей на контрольні або тестові питання, засвоєння практичних навичок, вирішення ситуаційних задач. Крім того контроль за якістю виконання самостійної позааудиторної роботи здійснюється безпосередньо під час проведення поточної атестації, підсумкових модульних контролів, семестрової підсумкової атестації.

Особливого значення набувають інноваційні комп'ютерні технології для підвищення якості підготовки англomовних студентів до складання ліцензійного іспиту «КРОК – 1». Самостійна робота студентів з тестовими базами поданих в електронних ресурсах може бути різноманітною і плідною. Наприклад, студент отримує завдання зробити підбір тестів до певної теми з визначеної викладачем бази даних на вказаному сайті, або створити один контрольний варіант тестів на зазначену тему, щоб він охоплював всі важливі теоретичні питання даної теми та інші. Така самостійна робота розвиває творче мислення студента, активізує пошукову діяльність, підвищує аналітичні здібності, покращує запам'ятовування і відтворення пройденого матеріалу. З метою підвищення ефективності підготовки студентів до складання ліцензійного іспиту викладачами кафедри створені і постійно оновлюються збірки тестових завдань, в яких використовуються тести з бази

даних ліцензійного іспиту «КРОК-1». Тестові завдання детально розбираються на кожному практичному занятті, використовуються для проведення вхідного контролю знань, перевірки засвоєння практичних навичок, підсумкового контролю знань студентів.

Таким чином, самостійну роботу студентів-іноземців англomовної форми навчання при вивченні медичної біології організовано з використанням традиційних та інноваційних технологій, що включає роботу з електронними виданнями, використання освітніх сайтів, контроль якості знань з допомогою комп'ютерного тестування, виконання індивідуальних завдань на електронних носіях, використання електронних словників та енциклопедій, користування електронною бібліотекою, перегляд відеозаписів наукових та навчальних фільмів, імітаційних моделей біологічних явищ і процесів. Комп'ютерні технології дозволяють відійти від традиційних форм навчання й підвищити індивідуалізацію навчальної діяльності студентів, оптимізувати засвоєння учбового матеріалу, подолати монотонність занять, ефективно організувати самостійну роботу студентів. Раціональна організації самостійної роботи дозволяє не тільки інтенсифікувати якісне засвоєння навчального матеріалу, а й закладає основи подальшої постійної самоосвіти та саморозвитку особистості студента, дозволяє підвищити мотивацію до вивчення дисципліни, формує потребу безперервного навчання протягом всієї професійної діяльності.

Досвід роботи викладачів кафедри медичної біології по роботі з іноземними студентами, зокрема англomовної форми навчання по організації та контролю самостійної роботи показує, що з одного боку – це вид навчальної діяльності, яка стимулює самостійність, працьовитість, наполегливість, уважність, допитливість активність, пізнавальний інтерес і самоосвіту студентів, а з іншого - як комплексна система заходів, яка забезпечує систематичне керівництво самостійною діяльністю студентів.

Розширення можливостей самостійної роботи за рахунок широкого застосування інноваційних технологій навчання, зокрема, залучення різноманітної комп'ютерної техніки сприяє підвищенню її ефективності, що в свою чергу, веде до покращення фахової підготовки студентів.

Список літератури:

1. Атаманчук Ю. Стан організації самостійної роботи студентів ВНЗ / Юрій Атаманчук // Рідна школа. – 2008. – № 6. – С. 46–48.
2. Демченко О. Реалізація основних підходів, методів та форм організації самостійної роботи у сучасній педагогічній практиці / Олена Демченко // Рідна школа. – 2006. – № 7. – С. 19–21.
3. Журавська Л. М. Концептуальні умови управління самостійною роботою студентів у ВНЗ / Журавська Л. М. // Освіта та управління. - 1999. – Т. 3. – № 2.
4. Матеріали навчально–методичної конференції «Інноваційні методики викладання в сучасній вищій освіті» (Вінниця, 7 квітня 2011 року) / Міністерство охорони здоров'я України, Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова, 2011.
5. Ходжаян А.Б. Особенности организации эффективной самообразовательной деятельности студентов в медицинском вузе / Ходжаян А.Б., Агранович Н.В. // Фундаментальные исследования. – 2011. – № 11-1. – С. 149-153; URL: <http://fundamental-research.ru/ru/article/view?id=28963>.